

Порядок розподілу прибутку ФГ-юридичної особи має бути зафіксований у його статуті, а ФГ-ФОПа – у засновницькому договорі (декларації).

Слід зауважити, що в обох випадках фермерське господарство може бути сімейним при умові, що його функціонування передбачає використання праці виключно членів однієї сім'ї. Однак, законодавством України не встановлено чітких норм щодо розподілу прибутку фермерських господарств, а отже, у кожного з них можуть діяти власні регламенти, зафіксовані в установчих документах.

Так, наприклад, згідно п.7.10 Методичних рекомендацій 189 визначений дохід розподіляється між членами фермерського господарства пропорційно трудовому внеску кожного з них і використовується для визначення заробітку, утримань і відрахувань [2]. Також у якості критеріїв може бути використаний не лише ступінь трудової участі, а і питома вага майнового внеску членів такого господарства, або ж змішаний підхід, при якому частину загальної суми отриманого фермерським господарством прибутку розподіляють, спираючись на трудову участь, а іншу частину – виходячи з майнового внеску до складеного капіталу [3].

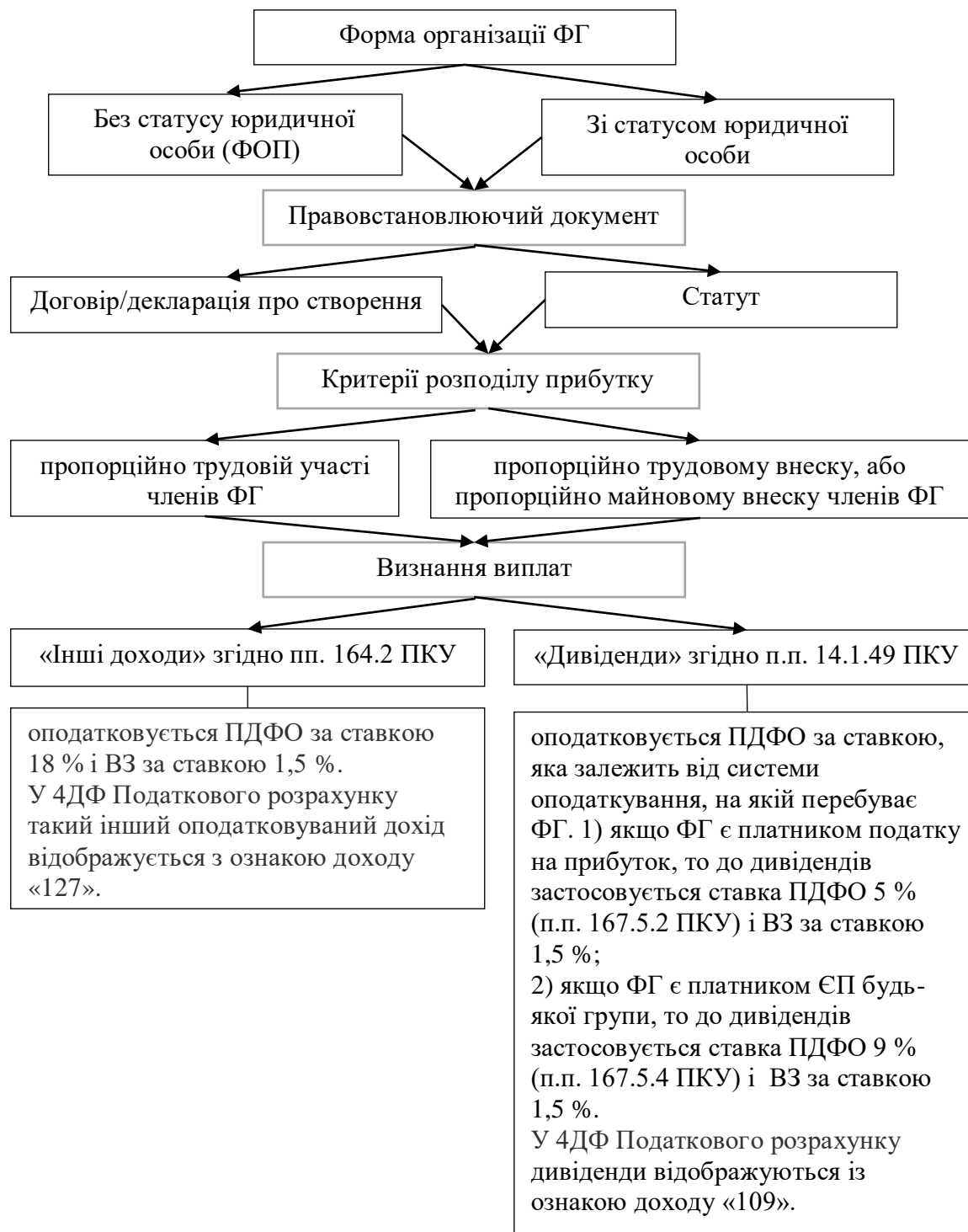
Оскільки члени фермерського господарства не можуть бути найманими працівниками цього ж господарства, то відносини між ними не регулюються законодавством про працю, а отримані ними виплати не можуть вважатися заробітною платою. Відповідно, правовстановлюючим документом, що регулює трудові відносини між членами фермерського господарства є його статут або договір/декларація про створення, а отже, прописаний них механізм розподілу прибутку є вкрай важливим з точки зору визнання доходів для потреб бухгалтерського і податкового обліку.

Тож, якщо фермерське господарство створене без статусу юридичної особи і розподіл прибутку здійснюється пропорційно трудовій участі, то такі виплати згідно пп. 164.2 Податкового кодексу України кваліфікують як інші доходи.

Якщо таке господарство створене як юридична особа, то розподіл

прибутку може відбуватися або пропорційно трудовому внеску, або пропорційно майновому внеску.

У першому випадку виплати, пов'язані з розподілом прибутку слід визнавати як інші доходи, у другому – як дивіденди (рис. 1).

Рис. 1. Порядок визнання й оподаткування виплат при розподілі прибутку фермерського господарства

Джерело: авторська розробка

Це витікає власне із визначення поняття дивідендів як платежу, що

здійснюється юридичною особою на користь власника корпоративних прав, що засвідчують право власності інвестора на частку у майні емітента у зв'язку з розподілом частини його прибутку (п.п. 14.1.49ПКУ).

Отже, визнання виплат тісно пов'язане з питаннями документування, як методу бухгалтерського обліку, що має важливе інституційне значення [4] і у взаємодії з іншими елементами методу [5] дає можливість адекватного відображення господарських дій та уникнення ймовірних санкцій. Для уникнення можливих спорів з контролюючими органами рекомендується оформлювати документи так, щоб вони однозначно вказували на наявність або відсутність зв'язку такої виплати з внеском члена ФГ до складеного капіталу, оскільки від класифікації виплати, отриманої членом ФГ при розподілі прибутку, залежить її порядок оподаткування.

Література:

1. Про фермерське господарство. Закон України від 19.06.2003 № 973-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та ведення бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах. Міністерство аграрної політики України. Наказ від 02.07.2001 № 189. https://zakononline.com.ua/documents/show/99128_99128
3. Децюра С. Класифікація виплат членам фермерського господарства при розподілі прибутку. Податки & бухоблік, № 17, Лютий, 2024. <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2024/february/issue-17/article-128118.html>
4. Канцедал Н. А. Роль інституційного середовища у формуванні нових запитів до облікових систем. *Розвиток економічної науки в епоху глобальних викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (24 грудня 2021 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2021. С. 38-42. URL: <https://conf2018.webnode.com.ua/>*
5. Канцедал Н. А. Адитивний і процедурний підходи як способи пізнання у методології наукових досліджень обліку. *Облік і фінанси. 2016. № 1 (71). С. 27-31. URL: <http://www.afj.org.ua/ua/article/346/>*

Abstract: *the procedure for recognition and taxation of payments during the distribution of farm profits is considered, the algorithm for such recognition is presented; criteria for profit distribution, classification of payments, tax rates and features of their calculation and display in tax reporting are determined*

Key words: *farming, founding documents, labor contribution, property contribution, other income, dividends*

*Науковий керівник – КАНЦЕДАЛ Наталія,
к. екон. наук, доцентка, завідувачка кафедри обліку і оподаткування,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава*